

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
GRADSKO VIJEĆE

Broj: 01-GV-02-1708/24
Sarajevo, 27.12.2024. godine

Na osnovu člana 31. stav (1) tačka b) i člana 77. stav (1) Statuta Grada Sarajeva („Službene novine Kantona Sarajevo”, broj 7/23), Gradsko vijeće Grada Sarajeva, na 48. sjednici održanoj dana 27.12.2024. godine, primilo je k znanju

Informaciju o projektima finansiranim iz međunarodnih i lokalnih fondova.

PREDSJEDAVALJUĆI GRADSKOG VIJEĆA

Jasmin Ademović, s.r.

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3
71 000 Sarajevo
Tel.: +387 33 216 659
Fax: +387 33 205 874
Email: gsgv@sarajevo.ba
Web: gradskovijece.sarajevo.ba

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
GRADSKO VIJEĆE

INFORMACIJA
O PROJEKTIMA FINANSIRANIM IZ MEĐUNARODNIH I LOKALNIH
FONDOVA

Sarajevo, decembar 2024. godine

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3
71 000 Sarajevo
Tel.: +387 33 216 659
Fax: +387 33 205 874
Email: gsgv@sarajevo.ba
Web: gradskovijece.sarajevo.ba

I UVOD

Grad Sarajevo kao lider po uspješnosti dobivenih i sprovedenih projekata među jedinicama lokalne samouprave, vodi razvojnu politiku putem raznih međunarodnih i lokalnih projekata. Kroz finansijska sredstva dobivena iz projekata, nadomještaju se nedovoljna budžetska sredstva te se na taj način stvaraju pozitivan i produktivan poslovni ambijent i klima, koja je inspirativna i inkluzivna za sve inicijative i ideje građana.

Nakon što je Gradska služba za lokalnu samoupravu i razvoj grada nekoliko godina svojim standardnim aktivnostima iz djelokruga rada Službe, dodala i projektni pristup, te postala uspješna u povlačenju sredstava iz međunarodnih i lokalnih fondova, rukovodstvo Grada je formiralo novu službu- Gradsku službu za održivi razvoj, s ciljem obezbjeđivanja dodatnih sredstava za potrebe iz zajednice, a time i osnaživanje razvojne politike Grada kroz ostvarivanje ciljeva održivog razvoja. Radi se o novom proaktivnom i inovativnom pristupu u radu uprave, koji može poslužiti kao primjer dobre prakse i drugim jedinicama lokalne samouprave. Vremenom, stečena znanja i iskustva su rezultirala povlačenjem značajnijih, a onda i višemilionskih sredstava iz međunarodnih fondova, te pozicioniranje Grada Sarajeva kao poželjnog partnera za međunarodne projekte i procese. Danas, Grad Sarajevo je respektabilan i pouzdan partner, prepoznat od strane međunarodnih i domaćih donatora.

Bitno je napomenuti, pored vidljivog, finansijskog aspekta obezbjeđivanja dodatnih sredstava iz međunarodnih fondova u našu zajednicu, još je značajniji onaj koji nije toliko vidljiv na prvi pogled, a to je pozicioniranje Grada Sarajeva kao lidera određenih procesa.

II PROJEKTI

Oblasti iz kojih je Grad Sarajevo implementirao i aplicirao na projekte su: urbana mobilnost, zaštita okoliša, unaprjeđenje procesa obrazovanja, održivi razvoj, smart city, saradnja sa dijasporom, kultura, upravljanje otpadom, energetska efikasnost, itd.

U proteklom periodu, sljedeći projekti su odobreni za finansiranje, te uspješno implementirani ili su i dalje u procesu implementacije:

1. Urbana bašta sa senzornim elementima

Urbana bašta je otvorena za sve građane, ali je ipak poseban fokus stavljen na djecu s poteškoćama u razvoju koji će baštu koristiti u edukativne svrhe kao i za razvoj svojih vještina i znanja. Također, poseban je fokus stavljen i na osobe treće životne dobi, tačnije korisnike Centra za zdravo starenje koji se nalazi u blizini i kojima će jedna ovakva bašta i aktivnosti vezane za nju značiti puno, te obezbijediti kvalitetan sadržaj za vrijeme koje provode u Centru.

Obzirom na značaj uspostavljanja jedne ovakve urbane bašte, te da se radi o prvoj bašti ove vrste u Sarajevu, cilj nam je da ova bašta bude primjer dobre prakse koji će se replicirati i na druga područja, kako u Sarajevu, tako i širom BiH, a i šire.

U toku procesa uspostave urbane bašte održane su javne konsultacije, odnosno urban lab, na jedan inovativan način, gdje su svi prisutni mogli da podijele svoje ideje i vizije o izgledu i sadržaju urbane bašte. Rezultat javnih konsultacija kao i rezultat pojedinačnih sastanaka uzeti su u obzir pri kreiranju idejnog rješenja urbane bašte.

Infrastrukturni radovi na uspostavljanju bašte su završeni krajem 2022. godine, a suštinsko uspostavljanje koncepta urbane bašte i senzornog parka uz prateći edukativni sadržaj nastavljeno je u 2023. godini, dok su događaji i prijemi organizirani u 2024. godini.

2. Projekat „Urbana transformacija Sarajeva“ (UTPS)

I u 2024. godini, Grad Sarajevo implementira projekat urbane transformacije Sarajeva finansiran od strane Švajcarskog državnog sekretarijata za ekonomske poslove (SECO), a u okviru Švajcarskog programa saradnje za BiH za period 2021.-2024. godine. Cilj ovog projekta je modernizacija sistema urbanističkog planiranja u Sarajevu, unaprjeđenje upravljanja, jačanje kapaciteta nadležnih institucija za urbanističko planiranje, izrada urbanističkog planskog dokumenta Kantona Sarajevo i izvođenje malih intervencija. Ovaj projekat podržava participativni proces koji uključuje Kanton Sarajevo, Grad Sarajevo, Univerzitet Sarajevo, općine i Grad Istočno Sarajevo.

3. City to City Cooperation Sarajevo - Zürich, 1,6 miliona KM

Na osnovu saradnje na projektu Urbana transformacija Sarajeva, također je uspostavljena i bliža, konkretnija saradnja sa Gradom Zürichom. Potpisan je Memorandum o saradnji Grada Sarajeva i Grada Züricha, organizirana studijska posjeta Gradu Zürichu tokom koje su razmijenjena iskustva iz oblasti urbane mobilnosti i održivog razvoja, te obavljani razgovori o konkretnijoj saradnji ova dva grada. Trenutno je u toku finaliziranje tema za konkretnu saradnju i realizaciju zajedničkih projekata, te Grad Zürich finansira angažman vodećeg facilitatora na nadolazećoj Skupštini građana koju Grad Sarajevo organizira u februaru 2025. godine.

4. Nabavka električnog vozila za potrebe prijevoza djece s poteškoćama u razvoju, 100.000 KM

Sam cilj projekta je smanjena emisija CO2 u gradu Sarajevu uz unaprjeđenje urbane mobilnosti i poboljšanog pristupa za ranjive kategorije, konkretno za djecu s poteškoćama u razvoju. Projekat se odnosi na nabavku električnog vozila koje je posebno prilagođeno za ovu djecu (rampa za invalidska kolica), a koje će se koristiti za prijevoz djece s poteškoćama do i od Olimpijskog bazena Otoka na kojem djeca imaju rehabilitacijske i relevantne aktivnosti. Ovaj projekat treba da posluži kao primjer dobre prakse, kako bi se mogao multiplicirati kako u Sarajevu, tako i šire.

Projekat finansira GIZ, uz sufinansiranje Evropske unije i Saveza općina i gradova Federacije BiH. Vrijednost projekta je 100.000 KM, a nabavku provodi GIZ.

5. Sarajevo grad filma - UNESCO Mreža kreativnih gradova

U 2019. godini, nakon podnesene aplikacije za kandidaturu Grada Sarajeva, „Sarajevo-Kreativni grad filma”, na „Mreži kreativnih gradova UNESCO-a”, Sarajevo je dobilo titulu kreativnog Grada filma UNESCO-a i time postalo dio velike UNESCO porodice. Proglašenjem Sarajeva kreativnim gradom filma UNESCO-a, omogućava se filmskoj kulturi i drugim kreativnim industrijama da daju značajan doprinos održivom razvoju grada, kao ključnom pokretaču unaprjeđenja i promocije industrije, turizma i obrazovanja. Cilj ovog projektnog programa je stvaranje novih pristupa i angažmana u filmskoj i televizijskoj industriji, poboljšanje filmskih lokacija i infrastrukture, povećanje zapošljavanja, te razvoj i poboljšanje filmskog turizma, u sve bitnijoj razvojnoj ulozi turizma.

U 2020. godini uspostavljena je Upravljačka jedinica za projekat Sarajevo grad filma, uspostavljen Savjetodavni odbor, održan sastanak Savjetodavnog odbora, uspostavljena FB stranica Sarajevo UNESCO City of film, te web stranica www.sarajevocityoffilm.ba na kojima se objavljuju sve relevantne informacije iz ove oblasti.

U toku ove godine implementirane su neke aktivnosti iz Akcionog plana 2020.-2024, među kojima i „Noć kina“, događaj koji je u održan u Sarajevu prvi put 28. decembra 2021. godine. Noć kina kao poklon publici na jednu noć otvorio je vrata sarajevskih kina i omogućio građanima Sarajeva i turistima besplatno uživanje u filmovima u kinima Cineplexx, CineStar, u multimedijalnom centru Ilidža – kinu Igman, u kinu Meeting Point, kinu Novi Grad i Free kinu Valter.

Grad Sarajevo prvi je dobitnik nagrade Global Production u kategoriji „Grad filma“, koja je u prethodnoj godini premijerno dodijeljena u Kanu.

Global Production Awards prethodne su godine dodijeljene po prvi put, a žiri Screen Internationala, jednog od tri stručne publikacije s najvećom distribucijom po svijetu, Sarajevo je prepoznao kao najbolji „Grad filma“.

Uz mnogobrojne prijave, Sarajevo je u ovoj kategoriji bilo u najužem izboru uz svega tri grada iz cijelog svijeta: Wellington (Novi Zeland), Calgary (Kanada) i Trollhättan – Trollywood (Švedska).

Nagrade Global Production dodjeljuju se organizacijama koje su postavile visoke standarde u filmskoj i TV industriji, uključujući studije, produkcijske kompanije, filmske lokacije i druge djelatnosti u filmskoj industriji.

Sarajevo grad filma UNESCO-a i Grad Sarajevo, povodom Dana Grada, 6. aprila, publici su besplatno predstavili „Sarajevo grad filma“ – Maraton kratkih filmova snimljenih u Sarajevu. Filmovi su prikazani u kinu Meeting Point u Sarajevu, uz besplatan ulaz za sve posjetitelje.

U sklopu implementacije aktivnosti vezanih za Grad filma UNESCO-a, donesen je Akcioni plan, te se trenutno radi na implementaciji aktivnosti iz pomenutog Plana, a sve kako bi Sarajevo postalo poželjno mjesto za provedbu kreativnih industrija.

6. Kampanja Evropske sedmice mobilnosti pod sloganom „Mix&Move! Save Energy“/ PROSUMP

Evropska sedmica mobilnosti se obilježava širom svijeta u periodu od 16. do 22. septembra. Ova evropska inicijativa potiče gradove na uvođenje i promociju održivih prijevoznih sredstava i povezivanja građana kako bi koristili alternativna prijevozna sredstva. Generalna direkcija za životnu sredinu Evropske komisije je 2002. godine pokrenula kampanju „Evropska sedmica mobilnosti“ koja se organizira svake godine, a aktivnosti se završavaju 22. septembra obilježavanjem „Svjetskog dana bez automobila“.

Tim povodom, u Sarajevu je u periodu od 16. do 22. septembra obilježena Evropska sedmica mobilnosti.

Aktivnosti održane u ovoj sedmici uključivale su edukativne sesije o saobraćajnoj sigurnosti za školsku i predškolsku djecu, takmičenje za djecu s biciklima na Vilsonovom šetalištu, kao i različite promocije aktivnosti vezanih za urbanu mobilnost.

Nadalje, postavljen je BPARCO inovativni parking, brojač bicikla sa totemom, te održan 13. Kongres o transportnoj infrastrukturi i transportu – ceste.

Kampanja „Bike2Work“ upriličena je tokom cijele sedmice, promovirajući zdrav način dolaska na posao korištenjem bicikala ili romobila.

Najznačajnija aktivnost realizirana u sklopu ove kampanje je subvencioniranje kupovine bicikala za 140 građanina, kroz podjelu vaučera u vrijednosti od 100,00 KM, u saradnji s Intesa San Paolo Bank i BRACOM d.o.o. shopom.

Cilj kampanje je promocija održive mobilnosti, podizanje svijesti o važnosti biciklizma kao ekološki prihvatljivog i zdravog vida transporta, te smanjenje gužvi i zagađenja u našem gradu.

Na [Sarajevo Urban Mobility](#) kanalima su na jednom mjestu predstavljene sve aktivnosti koje se tiču obilježavanja Evropske sedmice mobilnosti, ali i generalno informacije o urbanoj mobilnosti u Sarajevu tokom cijele godine.

GIZ je kroz projekat PROSUMP podržao obilježivanje Evropske sedmice mobilnosti, obezbijedivši promotivni materijal, ali i podrškom drugim aktivnostima.

7. Aktivnosti provedene u oblasti otpada od hrane

Primijetivši kako je pitanje otpada hrane veoma bitna tema o kojoj se premalo priča, Grad Sarajevo je u 2022. godini u saradnji sa Accelerator Lab UNDP BiH započeo aktivnosti na ovu temu.

Provedene aktivnosti ukazale su na potrebu da se pristupi izradi jednog strateškog dokumenta za Sarajevo, koji će dati okvir za konkretne mjere i aktivnosti kojima će se uticati na problem otpada od hrane. S tim u vezi, Gradsko vijeće Grada Sarajeva usvojilo je u novembru 2022. godine Plan Grada Sarajeva za prevenciju i smanjenje otpada od hrane i gubitaka hrane 2023.-2026. godina.

S tim u vezi, Grad Sarajevo je, u saradnji sa Razvojnim programom UN-a u Bosni i Hercegovini (UNDP) i Intesa Sanpaolo Bankom, pokrenuo Inovacijski izazov „Hrana bez otpada“. Cilj ovog izazova bio je podržati razvoj konkretnih i održivih aktivnosti i projekata koji se odnose na prevenciju i smanjenje otpada od hrane na području grada Sarajeva, kao i doprinijeti realizaciji mjera iz Plana Grada Sarajeva za prevenciju i smanjenje otpada od hrane i gubitaka hrane za period 2023-2026. godina. Odabrane tri najbolje ideje koje imaju za cilj unaprjeđenje upravljanja otpadom od hrane i povećanje svijesti o ovoj temi, a čija je realizacija finansijski podržana.

Kao rezultat aktivnosti Grada Sarajeva u oblasti otpada od hrane, u maju je organiziran prvi Climathon u Sarajevu. Ovaj događaj je imao za cilj podizanje svijesti o specifičnom problemu otpada od hrane i zaštite okoliša, s posebnim naglaskom na mlade. Veliki fokus stavljen je na vidljivost i promociju događaja, a veliki broj mladih uzeo je učešće u ovom takmičenju, te su postignuti višestruki rezultati koji će doprinijeti realizaciji više mjera iz Plana Grada Sarajeva za prevenciju i smanjenje otpada od hrane i gubitaka hrane.

Ovim izazovom i odazivom relevantnih udruženja, Grad Sarajevo postavlja temelje za jačanje prevencije i smanjenja otpada od hrane. Očekujemo da će ovakvi projekti doprinijeti unaprjeđenju upravljanja otpadom od hrane i povećati svijest građana o važnosti ove teme.

Paralelno, Grad Sarajevo je i dio radne grupe inicijative „Niko gladan, niko sam” koju provodi Fondacija Mozaik u saradnji sa drugim organizacijama i fondacijama, a odnosi se na oslobađanje donacija hrane od PDV-a.

Na ovaj način znatno doprinosimo smanjenju procenta osoba koje žive ispod linije siromaštva, posebno u vrijeme poskupljenja osnovnih životnih namirnica.

8. Mreža projektnih timova regiona, 350.000 EUR

Gradska služba za održivi razvoj koja se aktivno bavi apliciranjem na međunarodne fondove, uvidjela je potrebu za partnerstvom sa službama i projektnim timovima iz drugih lokalnih zajednica regiona s ciljem boljeg povlačenja sredstava iz međunarodnih fondova i obezbjeđivanja dodatnih resursa za kvalitetniji život u našim zajednicama, te je Grad Sarajevo postao koordinator regionalne mreže gradova za Zapadni Balkan u okviru inicijative „Jačanje mreže projektnih timova odabranih WB6 gradova za učinkovitije korištenje sredstava EU i drugih donatora.“ Ovu inicijativu finansira Njemačko Savezno ministarstvo za ekonomsku saradnju i razvoj (BMZ), a provodi je German Development Cooperation (GIZ), uz tehničku pomoć Mreže lokalnih vlasti jugoistočne Evrope (NALAS).

Grad Sarajevo želi na ovaj način formalizirati saradnju između 11 lokalnih zajednica u šest zemalja zapadnog Balkana, kao i definirati mehanizme saradnje, prijenosa znanja i proširenja Mreže. Mreža će se koristiti ne samo za povećanje kapaciteta gradova za privlačenje sredstava i korištenje sredstava, umrežavanje i transfer znanja, već i za pripremu gradova za prijedloge projekata na osnovu potreba, onoga što treba riješiti i/ili rješavanje i pronalaženje rješenja za konkretne probleme.

Posebno je značajna činjenica da je Grad Sarajevo po prvi put koordinator jedne ovakve mreže, jer je do sada bio samo u ulozi člana različitih mreža. Koordinacijom ove Mreže Grad Sarajevo ima priliku da se pozicionira kao lider u procesima privlačenja sredstava i implementacije kvalitetnih projekata u zajednici.

Kroz ovu inicijativu GIZ je za prvih devet gradova, članova ove Mreže, osigurao opremu (laptose, moderatorsku opremu, pin boards, itd.) za jačanje kapaciteta timova.

Kapaciteti su tokom godine dodatno ojačani kroz različite obuke, mentorstvo i podršku za kreiranje zajedničkih projektnih aplikacija.

9. BiodiverCity – URBACT IV Programme, 849.522,00 EUR (2023. – 2025.)

Grad Sarajevo je jedan od projektnih partnera u projektu „BiodiverCity“ u sklopu URBACT IV programa za period 2021. – 2027. godina. Vodeći partner u ovom projektu je mađarski grad Dunaujvaros, a konzorcij okuplja partnere iz Irske, Holandije, Italije, Španije, Portugala, Bugarske, Slovenije, te Mađarske.

Projekat nastoji osnažiti zajednice, omogućujući im da planiraju i provode snažna rješenja temeljena na prirodi, istovremeno njegujući ponašanja usmjerena na zaštitu okoliša. S vizijom održivog urbanog razvoja, BiodiverCity ima za cilj dati značajan doprinos Strategiji bioraznolikosti EU i zajedničkim naporima za očuvanje dragocjene prirodne baštine.

Kroz proces integriranog akcijskog planiranja, BiodiverCity će pomoći partnerskim gradovima da izmjere bioraznolikost, testiraju praktične alate za mjerenje usluga ekosistema, uključujući korištenje pristupa temeljenog na zajednici, i na temelju svega toga, za provjeru, dizajn i povećanje prirodnih rješenja.

U sklopu ovog projekta, planirana je implementacija pilot aktivnosti u vidu uređenja manje zelene površine koja će doprinijeti unaprjeđenju biodiverziteta u Sarajevu.

10. Inclusivity and visibility Actions for Sustainable Cultural Development-IVA – UNESCO „Culture and Creativity for the Western Balkans (CC4WBs)“, 78.547,00 EUR

Grad Sarajevo je vodeći partner u projektu IVA u sklopu UNESCO poziva „Culture and Creativity for the Western Balkans (CC4WBs)“, a članovi projekta su i Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti BiH, Historijski muzej BiH, JU Gradski muzeji Sarajevo, te Grad Podgorica i Muzeji i galerije Podgorice.

Projekat predviđa institucionalno umrežavanje za inkluziju kulturno-historijskog naslijeđa Bosne i Hercegovine i Crne Gore, aktivnosti kroz edukaciju i opremanje spomenutih muzeja u vidu novih usluga u inkluziji lica s invaliditetom, povećanje kapaciteta muzejskih uposlenika, te dizajniranje inovativnih muzejskih suvenira i opremanje prostora za prodaju istih.

11. CreArtPlace (Creative & Art-based Placemaking for Thriving Communities) - UNESCO „Culture and Creativity for the Western Balkans (CC4WBs)“, 246.000 EUR

Ovaj projekat temelji se na iskustvima partnera u vezi s trenutnim stanjem građanske kreativnosti i javnih prostora u jugoistočnoj Evropi. Pristupačni, uključivi javni prostori zanemaruju se ili eliminišu, što narušava dobrobit u našim zajednicama.

To su izazovi koje će ovaj projekat tretirati ubrzavanjem kreativnog kreiranja mjesta (placemaking) – javnog prostora u četiri zemlje JI Evrope - Sjevernoj Makedoniji, Srbiji, BiH i Sloveniji. Ove četiri zemlje dijele zajedničke potrebe i lokalni kontekst.

CreArtPlace projekat predviđa da će zajednice postići dva cilja koja podrazumijevaju revitalizaciju degradiranih javnih prostora, te stvaranje jače kulture saradnje zajednice, mašte, zajedničkog stvaranja i upravljanja.

Kako bi se to postiglo, razvit će se i implementirati okvir podrške koji se sastoji od razvoja kapaciteta, metoda i alata temeljenih na umjetnosti, te testiranja i usavršavanja kroz pilotiranje. Ovakav okvir bit će integriran u holističku uslugu – Placemaking Support Solution.

Rezultati ovog rada bit će objedinjeni u biznis strategiju za dugoročno razvijanje inovativnih rješenja.

12. SCREEN (Smart Cycling infRAstructurE assEssmeNt) – Innovation call EIT Urban Mobility 2024, 575.000 EUR

Grad Sarajevo je jedan od partnera na ovom projektu, uz Grad Barcelonu, FACTUAL iz Španije, Social Tech iz Danske i Vianovu iz Francuske.

SCREEN ima za cilj procijeniti trenutno stanje biciklističke infrastrukture, identificirati područja za poboljšanje i pružiti korisne savjete za poboljšanje biciklističkog iskustva. Analizirajući više od 100 pokazatelja, procjenjuje rizik sigurnosti na cesti, okoliš i iskustvo vožnje biciklom.

Razvijeni alat će integrirati izvore otvorenih podataka, obogaćujući proces evaluacije i proširujući raspon atributa pružanjem cjelovitijeg razumijevanja biciklističkog okruženja i omogućavanjem odluka utemeljenih na boljim informacijama za poboljšanja infrastrukture.

13. Bauhaus Bites – Projekat za održivu prehrambenu budućnost gradskih i prigradskih područja, HORIZON-CL6-2024-COMMUNITIES-01 Programme, 3.000.460,00 EUR (2024. – 2027.)

Cilj ovog projekta je primijeniti vrijednosti New European Bauhaus za transformaciju urbanih i prigradskih prehrambenih sistema stvaranjem pozitivnih promjena u prehrambenom okruženju, omogućujući održive, uključive i estetski privlačne načine transformacije prehrambenih sistema.

Spoj ključnih perspektiva evropskih i globalnih strategija, poput strategija „Od polja do stola“ i FOOD 2030, Planetarne dijete i njenih načela s vrijednostima i principima Novog evropskog Bauhauusa, omogućava Bauhaus Bites projektu da ponudi jedinstven pristup transformaciji prehrambenih sistema. Ovaj pristup do sada nije viđen u sličnim projektima, a zamišljen je da zajedno s lokalnim i kulturno raznolikim zajednicama kreira prehrambena okruženja prilagođena njihovim potrebama, ukorijenjena u društvenim prostorima koji imaju značenje za te zajednice.

Projekat će zajednički kreirati BB prehrambena okruženja u 3 vodeća grada (Birmingham, Fundão, Zagreb) i 4 partnerska grada (Murska Sobota, Ostende, Palermo, Sarajevo) s različitim geografskim, demografskim izazovima i nivoima društvene spremnosti. Također će unaprijediti međusobno učenje kroz Zajednicu praksi, dokumentirati dodanu vrijednost ovih okruženja putem naučno zasnovanih indikatora kako bi informirao donosioce politika na visokom nivou, testirati njihovu prenosivost kroz evropske i globalne mreže, te sažeti naučene lekcije, smjernice, metode i primjere u priručniku.

Pristup Bauhaus Bites će se temeljiti na inkluzivnom učešću i zajedničkom kreiranju, uključujući gradske i regionalne vlasti, inicijative pokrenute zajednicom i biznisom, kao i stanovnike i krajnje korisnike prehrambenih okruženja.

14. Commit2Green (Cities committing to making green the new business as usual) – HORIZON-MISS-2023-CLIMA-CITIES-01-01 Programme, 11.991.392,50 EUR (2025. -2029.)

Commit2Green (C2G) je projekat finansiran iz programa Horizon Europe, osmišljen s ciljem promoviranja održivog urbanog razvoja kroz implementaciju rješenja zasnovanih na prirodi (Nature-Based Solutions - NBS). Projekat adresira ključne izazove urbanih sredina poput degradacije ekosistema, klimatskih promjena i nedostatka integriranih strategija urbanog razvoja. Fokus je na povećanju kvalitete života građana kroz unapređenje zelenih površina i jačanje otpornosti zajednica, dok se istovremeno radi na smanjenju negativnih utjecaja na okoliš. Gradovi uključeni u projekat obavezuju se na povećanje zelenih površina za 25% u ciljanim područjima regeneracije, poput zapuštenih kvartova i brownfield lokacija, te na povećanje zadovoljstva građana za najmanje 20% kroz poboljšanje kvalitete zraka, tla, vode i urbanog prostora.

Projektne aktivnosti obuhvaćaju procjenu klimatskih rizika poput poplava, suša i toplinskih valova, te razvoj alata za integraciju ekosistemskih usluga i ekonomsku valorizaciju benefita rješenja zasnovanih na prirodi. Poseban naglasak stavlja se na participativne modele koji uključuju građane i ključne sudionike, osiguravajući da rješenja budu prilagođena lokalnim potrebama. Pored toga, projekat radi na edukaciji i jačanju kapaciteta gradskih vlasti i lokalnih zajednica kako bi se osigurale informirane odluke i efikasna implementacija zelenih strategija. Kroz inovativne pristupe i dugoročno planiranje, C2G ima potencijal transformirati urbane prostore u održive, inkluzivne i otporne sredine.

Grad Sarajevo, kao follower grad, ima priliku fokusirati se na razvijanje inovativnih koncepata urbane renaturacije s dužim vremenskim okvirom. Učešće u projektu omogućava pristup finansijskoj i tehničkoj podršci, dok bi građani direktno osjetili benefite kroz povećanje zelenih površina i kvalitetnijih javnih prostora. Commit2Green predstavlja značajnu priliku za Sarajevo da doprinese globalnim naporima u borbi protiv klimatskih promjena, postavljajući standarde za budući urbani razvoj.

15. URWAN (Urban Regenerative Water-Avant-garde(N)) – Interreg EuroMED Programme, 2.836.118,00 EUR (2024. – 2026.)

Grad Sarajevo je jedan od projektnih partnera u projektu URWAN u okviru Interreg EuroMED programa. Vodeći partner u ovom projektu je ANCI Lazio iz Italije, a ostali partneri su iz nekoliko evropskih zemalja koje se nalaze u mediteranskom području, uključujući Maltu, Kipar, Portugal, Španiju, Sloveniju te Bosnu i Hercegovinu.

Projekat se fokusira na suzbijanje problema suše i nedostatka vode u mediteranskim područjima te adresira izazove klimatskih promjena. Kroz kreativni pristup, projekat će harmonizirati znanje o rješenjima temeljenim na prirodi, potičući njihovu multifunkcionalnost i demonstrirajući njihovu važnost u kontekstu urbanog oblikovanja.

Očekuje se da će Grad Sarajevo imati značajnu ulogu u promociji održivog urbanog razvoja kroz integrisani pristup planiranju i implementaciji, a u skladu s ciljevima projekta.

16. Bauhaus4MED (Testing New European Bauhaus Solutions for Deep Green Transformation of Cities and Regions in Euro-MED area) – Interreg Euro-MED Programme, 2.350.140,00 EUR (2024. – 2026.)

Grad Sarajevo, kao projektni partner u projektu Bauhaus4MED predstavlja vitalnu kariku u ostvarivanju inovativnih prirodnih rješenja usmjerenih na održivost, inkluziju i estetiku. Partnerstvo s vodećim partnerom E-zavodom iz Slovenije te ostalim partnerima iz

Makedonije, Italije, Grčke, Španjolske, Hrvatske, Bugarske i Belgije omogućit će Gradu stvaranje jakih partnerskih veza i razmjenu najboljih praksi s drugim gradovima i regijama.

Osim toga, Sarajevo će kroz projekat imati priliku razvijati svoje kapacitete, usvajati nova znanja i vještine te postati pokretač inovacija i promjena u promociji održivog urbanog razvoja.

Učešće u Bauhaus4MED projektu će Gradu Sarajevu omogućiti da istakne svoju ulogu kao lidera u promociji ekološke osviještenosti i društvene inkluzije, te stvori zeleniji, održiviji i ljepši ambijent za svoje građane.

17. NET ZERO Misija

Misija Net Zero je važan korak ka tome da grad Sarajevo postane klimatski neutralan. Kroz partnerstvo s Europskom Unijom i Net Zero City Platformom, Sarajevo je izabrano kao jedan od 112 gradova Evrope koji će razvijati plan i konkretne akcije, u narednim godinama, kako bi se smanjila emisija stakleničkih plinova do 2030. godine.

U mjesecu julu održan je trening na temu uspostave Skupštine građana koja je obaveza svih gradova uključenih u ovu misiju. Fokus ovog treninga bio je na jačanju i razvoju ključnih učesnika u participativnoj demokratiji. Kroz niz radionica i edukativnih modula, edukatori su predložili metodologiju za jačanje angažmana građana, što također povećava transparentnost i odgovornost u upravljanju. Vizija ovog procesa je stvoriti platformu koja svakom pojedincu omogućava doprinos rješavanju pitanja od zajedničkog interesa, čime se jača društvena kohezija i potiče snažan duh zajednice. Poseban naglasak u treningu stavljen je na klimatske promjene, izazov koji je u središtu globalne agende. Ova inicijativa uključuje razvoj strategija usklađenih s ciljevima održivog razvoja, omogućujući građanima aktivno sudjelovanje u

formuliranju zelenih politika i održivih rješenja. Kroz uspostavu Skupštine građana u narednom periodu, cilj je stvoriti grad otporniji na klimatske promjene, uz kontinuirano poboljšavanje kvaliteta života svih stanovnika Grada Sarajeva.

Prvog dana treninga, u Gradskoj vijećnici Sarajevo održan je događaj lansiranja procesa Skupštine građana za Net Zero (Launch of Net Zero). Događaj je uključivao govor dobrodošlice i zvanično lansiranje procesa od strane gradonačelnice, dodjelu Zastave časti (Flag of Honour), te prezentacije na temu klimatski neutralnih gradova u Zapadnom Balkanu i potencijala Skupština građana u ovom regionu. Događaj je okupio ključne učesnike i eksperte koji su diskutirali o mogućnostima i izazovima klimatskih promjena i participativne demokratije.

Grad Sarajevo će u februaru 2025. godine organizirati održavanje prve Skupštine građana na temu klimatskih promjena, što predstavlja prvu ovakvu inicijativu u regionu. Ovaj događaj ima za cilj uključivanje građana u donošenje odluka koje se odnose na smanjenje emisija i prilagođavanje klimatskim promjenama, čime se daje značaj njihovom aktivnom doprinosu u izgradnji održivije budućnosti. U okviru ove inicijative, Sarajevo se priključilo Community of Practice on Citizen Engagement, mreži koju je uspostavilo Vijeće Evrope, čime se dodatno osnažuje kapacitet grada za participativnu demokratiju i dijalog sa građanima.

18. MISSION (Multi-modal Inclusive Smart urban mobility SolutIOns) – Interreg IPA ADRION Programme, 1,716,381.30 (2024. – 2026.)

Projekat MISSION ima za cilj da se suoči s izazovom dekarbonizacije urbanog prijevoza smanjenjem dominantne upotrebe automobila, koristeći prednosti rješenja Inteligentnih transportnih sistema (ITS) koja bi do određene mjere mogla nadoknaditi strukturni nedostatak infrastrukture za masovni brzi transport (tramvajske i metro linije) u gradovima Jadransko-jonske regije. Cilj je učiniti usluge javnog prijevoza (PT) integriranim s drugim održivim načinima (biciklizam i pješaćenje), te na taj način privlačnijim za putnike.

19. IMPETUS (IMproving local PoliciEs on Temporary UseS), Interreg Europe Programme, 1.526.800,00 (2024.-2027.)

Projekat ima za cilj poboljšati način na koji gradovi i regije kreiraju politike za planove održivog razvoja, uzimajući u obzir privremene upotrebe napuštenih ili nedovoljno iskorištenih prostora koji će biti regenerirani.

Prazne zgrade, prazne parcele i neiskorišteni prostori postaju objekti privremene upotrebe kao mjesta za ko-kreativne eksperimente, omogućavajući mnoštvo inovativnih kulturnih, socijalnih i poduzetničkih aktivnosti.

Ovaj cilj će se postići kroz aktivnosti učenja i jačanja kapaciteta u vezi s integracijom privremenih korištenja u strategije održivog urbanog razvoja. Rezultat će biti usvajanje dobrih praksi koje podstiču nove oblike urbanog upravljanja, promovirajući inkluzivne i pristupačne usluge i infrastrukturu za sve, uključujući najranjivije grupe. Projekat će također potaći zajedničko kreiranje i dizajniranje rješenja u saradnji sa stanovnicima, mrežama civilnog društva, zajedničkim organizacijama i malim i srednjim preduzećima, osiguravajući saradnju svih društvenih aktera u rješavanju složenih urbanih izazova. Na ovaj način omogućit će se endogena urbana transformacija kroz pristup zasnovan na lokalnim specifičnostima.

Partnerstvo okuplja lokalne i regionalne vlasti, njihove asocijacije i razvojne agencije, s uravnoteženim omjerom između razvijenijih i manje razvijenih regija iz zemalja poput Italije, Španije, Francuske, Poljske, Rumunije i Latvije.

20. Dekarbonizacija stambenog sektora u Bosni i Hercegovini

Projekat „Dekarbonizacija stambenog sektora u BiH“, koji realizira UNDP BiH, fokusira se na izradu finansijskih mehanizama za poboljšanje energetske efikasnosti u 39 jedinica lokalne samouprave, uključujući Grad Sarajevo. Razvoj ovih mehanizama omogućava sistemsko i plansko poduzimanje mjera za unapređenje energetske efikasnosti, pružajući lokalnim vlastima važne alate za identifikaciju eksternih izvora finansiranja. Ovaj projekat predstavlja značajan korak ka održivom razvoju i smanjenju ugljičnog otiska, što će ne samo unaprijediti kvalitet života građana, već i doprinijeti globalnim naporima u borbi protiv klimatskih promjena. Povećanje energetske efikasnosti u stambenom sektoru dovest će do značajnih ušteda u potrošnji energije, smanjenja troškova za domaćinstva, te smanjenja emisije štetnih gasova.

Implementacijom ovih mjera, Grad Sarajevo će se približiti evropskim standardima energetske efikasnosti, čime se otvaraju mogućnosti za dodatna međunarodna sredstva i investicije. U konačnici, ovaj projekat je primjer kako lokalne zajednice mogu djelovati proaktivno i odgovorno prema budućim generacijama.

21. DECA (Danube Energy Communities Accelerator), Programme Interreg Danube
Projekat DECA – Danube Energy Communities Accelerator, finansiran kroz program Interreg

Danube, započeo je 1. januara 2024. godine, a Grad Sarajevo učestvuje kao pridruženi partner. Cilj projekta je promoviranje građanskih inicijativa u području obnovljive energije, pružajući podršku kroz edukaciju, razvoj alata i terenske posjete. Pilot akcije će se provesti u svakoj od zemalja učesnica, a krajnji cilj je uspostava hubova građanske energije i definiranje strategije budućeg rada. Projekat će se usredotočiti na uključivanje građana i zajednice te zajedničko razvijanje održivih rješenja za poticanje upotrebe obnovljive energije, energetske neovisnosti i klimatske neutralnosti u regiji Dunava.

Uz međunarodnu saradnju i ko-kreaciju, cilj je razviti kapacitete za zajedničko razvijanje rješenja za energiju zajednice, alate za projekte obnovljive energije, te strategiju za ubrzanje implementacije obnovljive energije u regiji Dunava.

22. Evropska prijestolnica demokratije (ECoD)

Grad Sarajevo učestvuje u projektu „Evropska prijestolnica demokratije“ (ECoD), koji ima za cilj saradnju s evropskim gradovima i građanima na jačanju demokratije. Projekat gradi snažnu mrežu gradova koja potiče sudjelovanje, nadu i moć promjene svijeta na bolje. Gradovi koji sudjeluju dijele svoje stručnosti i najinovativnije prakse u promoviranju demokratije na lokalnoj razini. Svake godine jedan od tih gradova bit će odabran da predvodi kao Evropska prijestolnica demokratije. Sarajevo je jedan od 13 gradova koji su se takmičili za ovu prestižnu titulu, pridružujući se gradovima poput Antwerpena (Belgija), Barcelone (Španija), Bologne (Italija), Brage (Portugal), Brisela (Belgija), Burgosa (Španija), Cascaisa (Portugal), Linca (Austrija), Metza (Francuska), Opolea (Poljska), Rzeszowa (Poljska) i Valonga (Portugal). Iako titulu nije osvojilo, sudjelovanje Sarajeva u ovom procesu predstavlja značajan korak u promociji demokratskih vrijednosti i praksi u regiji. Ova inicijativa ne samo da jača demokratske procese na lokalnoj razini, već također promovira saradnju i razmjenu iskustava među evropskim gradovima, čime se gradi čvrsta mreža koja podržava aktivno građanstvo i inovacije u demokratskom upravljanju.

23. Bike infrastructure, kao dio projekta Air quality, 3 mil. EUR

Grad Sarajevo, sa Ministarstvom saobraćaja KS, općinama KS, te Zavodom za planiranje razvoja KS, učestvuje u projektu Svjetske banke pod nazivom „Bike infrastructure“, a kao dio većeg projekta koji Svjetska banka finansira u BiH, pod nazivom „Air quality“.

Ovaj projekat podrazumijeva izgradnju biciklističkih staza na području cijelog Kantona Sarajevo i unaprjeđenje postojećih staza. U toku ove godine održani su brojni sastanci svih projektnih partnera i predstavnika Svjetske banke, te je trenutno u toku finaliziranje aktivnosti za realizaciju zajedničkog projekta.

Koordinator ovog projekta je Ministarstvo saobraćaja KS, dok je Grad jedan od glavnih implementatora istog.

24. TAIEX

Grad Sarajevo je u 2024. godini aplicirao za Taiex program koji podrazumijeva finansijsku podršku državnim službenicima za edukacije i usavršavanja u različitim oblastima svog svakodnevnog rada.

S tim u vezi, predstavnicima Grada je na ovaj način omogućen odlazak u studijsku posjetu Italiji (Bolonja), a u svrhu priprema i razmjene iskustava vezano za organiziranje Skupštine građana, kao dijela misije NET ZERO. Tokom posjete, delegacija je imala priliku upoznati se s najboljim praksama i inovativnim pristupima u organizaciji i vođenju Skupština građana, što će značajno doprinijeti unapređenju lokalnih inicijativa u Sarajevu.

25. Sarajevo kao dobitnik prestižne nagrade FLAG OF HONOUR u 2024. godini

Flag of Honour je prestižno priznanje koje dodjeljuje Vijeće Evrope lokalnim zajednicama za izuzetan doprinos promociji evropskih vrijednosti, ljudskih prava, kulturne raznolikosti, međunarodne saradnje i razumijevanja među evropskim narodima. Ova nagrada ima za cilj nagraditi gradove i regije koji pokazuju snažnu predanost evropskim idealima i aktivno doprinose jačanju zajedničkog evropskog identiteta.

Sarajevo, kao multikulturalni grad, prepoznato je od strane Vijeća Evrope po drugi put zbog svoje bogate kulturne raznolikosti, gdje različite etničke i vjerske zajednice žive zajedno i doprinose zajedničkom kulturnom naslijeđu.

Aktivna uloga Sarajeva u promociji saradnje među evropskim gradovima, posebno kroz partnerske odnose, razmjenu iskustava i sudjelovanje u međunarodnim projektima, jedan je od razloga dodjeljivanja ove nagrade.

Grad Sarajevo je prepoznat za izuzetne napore u obnovi i pomirenju nakon ratnih razaranja, za promociju mira i suživota među različitim zajednicama, te za svoje zalaganje za ljudska prava, promociju jednakosti i borbu protiv diskriminacije.

Sarajevo je, kroz organizaciju i sudjelovanje u međunarodnim kulturnim događanjima, festivalima, izložbama, koji doprinose promociji kulture i umjetnosti na evropskoj razini, prepoznato kao grad koji aktivno doprinosi jačanju evropskog identiteta i promociji vrijednosti Vijeća Evrope.

26. Sarajevo kao dobitnik prestižne nagrade URBACT Good Practice Label

Grad Sarajevo je ponosni dobitnik prestižnog priznanja URBACT Good Practice Label, koje prepoznaje inovativne i održive prakse u urbanom razvoju. Ovo priznanje dodjeljuje se gradovima koji demonstriraju izuzetne inicijative u jačanju održivosti, inkluzivnosti i participativnosti u urbanim sredinama, istovremeno promovirajući evropske vrijednosti i inovativne pristupe razvoju gradova.

Projekti Grada Sarajeva, poput prve urbane bašte sa senzornim elementima, predstavljaju pionirske poduhvate u stvaranju inkluzivnih prostora koji odgovaraju potrebama svih građana, uključujući osobe sa poteškoćama u razvoju. Ove inicijative ne samo da transformiraju urbane prostore, već i promoviraju zajedničku odgovornost, socijalnu koheziju i zaštitu okoliša.

Osim ovog priznanja, Grad Sarajevo je nedavno dobio nagradu Green Champions of the Western Balkans za 2023. godinu, koju dodjeljuje NALAS za izuzetnu posvećenost zaštiti okoliša i održivom razvoju. Ovo priznanje potvrđuje Sarajevo kao lidera u regiji, zahvaljujući inovativnim projektima, politikama i aktivnom angažmanu zajednice.

Sarajevo se kroz učešće u međunarodnim projektima, razmjenu znanja i promociju održivih praksi pozicioniralo kao grad koji doprinosi ne samo razvoju lokalne zajednice, već i promociji evropskih vrijednosti na globalnom nivou. URBACT Good Practice Label i nagrada Green Champions još su jedan dokaz da Sarajevo predano radi na izgradnji održivog i inkluzivnog urbanog razvoja za buduće generacije.

27. Communicity Project

Grad Sarajevo aktivno učestvuje u CommuniCity projektu, koji se fokusira na pronalaženje inovativnih tehnoloških rješenja za urbane izazove, s posebnim naglaskom na digitalnu inkluziju i dobrobit marginaliziranih zajednica. Ovaj projekat, ukupne vrijednosti 4.000.000 EUR, omogućava razvoj platformi za uključivanje građana u zajedničko rješavanje problema, testiranje i prilagođavanje digitalnih alata prema potrebama lokalnih zajednica. Kroz partnerstvo sa evropskim gradovima i inovativnim kompanijama, Sarajevo teži da unaprijedi svoje kapacitete u digitalnoj transformaciji, istovremeno stvarajući inkluzivniji i povezaniji grad za sve građane. Aktivnosti CommuniCity projekta direktno doprinose ciljevima održivog urbanog razvoja i jačanju participativnih procesa u lokalnoj zajednici.

28. Zamjena postojećeg kotla kondenzacionim kotlom na Olimpijskom bazenu Otoka

Grad Sarajevo je u 2024. godini aplicirao prema Fondu za zaštitu okoliša sa projektom „Zamjena postojećeg kotla kondenzacionim kotlom na Olimpijskom bazenu Otoka“, u okviru redovnog poziva Fonda za dodjelu sredstava za jedinice lokalne samouprave. Aplikacija je ocjenjena kao uspješna te su Gradu odobrena sredstva u iznosu od 50.000,00 KM. Implementacija je u toku.

29. Projekti Grada Sarajeva koje sufinansira Vlade Federacije BiH

Grad Sarajevo je aplicirao na Javni poziv Vlade FBiH za podnošenje prijave za finansiranje/sufinansiranje projekata/zahtjeva/inicijativa/ostalih aktivnosti od značaja za jedinice lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, sa četiri projekta u to: Rekonstrukcija vrtića „Agan Bostandžić“, za koji su odobrena sredstva u iznosu od 500.000 KM, Rekonstrukcija vrtića „Kolibri“, odobrena sredstva u iznosu 700.000 KM, sanacija JU Srednje škole poljoprivrede, prehrane, veterine i uslužnih djelatnosti Sarajevo u iznosu od 200.000 KM, dok projekat obnove JAT-ovog nebodera nije dobio podršku. Ukupni iznos za ova tri projekta iznosi 1.400.000,00 KM.

30. Projekat sanacije, restauracije i kolorističke obnove fasada objekata u ulici Zelenih beretki

Grad Sarajevo je aplicirao na Javni poziv Federalnog ministarstva okoliša i turizma za sufinansiranje projekta obnove fasada u ulici Zelenih beretki brojevi 5. i 7. Odobrena su sredstva u iznosu od 36.538 KM. Projekat je implementiran u partnerstvu sa Općinom Stari Grad Sarajevo.

III ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Grad Sarajevo je u 2024. godini, putem Službe za održivi razvoj, partner na više od 20 projekata ukupne vrijednosti blizu 80 miliona KM, od čega je za Sarajevo osigurano oko 6.5 miliona KM iz različitih fondova. Iako finansijski doprinos ima veliki značaj, još je važniji efekat koji su ovi projekti ostvarili na kvalitet života u zajednici. Svaki projekat unaprjeđuje određeni segment života u našem gradu, uključujući infrastrukturu, participativne procese i održive prakse.

Svaki od navedenih projekata, ovdje predstavljenih u nekoliko redaka, iza sebe sadrže čitav niz zahtjevnih kompleksnih koraka i procedura - od pronalaženja adekvatnih javnih poziva, pripreme projektnih prijedloga, procesa apliciranja koji je specifičan za svakog pojedinačnog donatora, čitavog procesa implementacije, saradnje s različitim partnerima i korisnicima, specifičnih finansija i finansijskih procedura, aktivnosti vidljivosti, pa sve do izvještavanja i pravdanja sredstava donatoru, gdje za svaki korak možemo reći da ujedno predstavlja zaseban projekat. Naročit izazov predstavlja iznalaženje pogodne harmonizacije aktivnosti i administrativnih metoda radi prilagođavanja domaćih procedura s procedurama donatora, koje su obavezujuće za korisnike grantova.

Za uspješnu realizaciju svake faze projekta potrebna su multidisciplinarna i široka znanja te vještine iz različitih oblasti, uključujući kvalitetno poznavanje engleskog jezika, koji je najčešće obavezan za komunikaciju s donatorima. Također, neophodne su specifične vještine vezane za sve faze projektnog ciklusa, kao što su finansije, marketing, odnosi s javnošću i mnoge druge, koje su ključne za osiguranje kvaliteta cjelokupnog procesa.

Danas, Gradsku službu za održivi razvoj čine pomoćnica gradonačelnika i viša stručna saradnica za projektne finansije, te stručna saradnica za pripremu projekata, jedan ekspert iz oblasti biciklističke infrastrukture, kao i četiri projektna saradnika čiji se angažman finansira iz sredstava odobrenih projekata. Dakle, dodatni pozitivni aspekt ovog trenda, predstavlja proaktivna mogućnost angažiranja i davanja šanse za rad, ali i sticanje i proširivanje specifičnih znanja i iskustva kvalitetnim mladim ljudima. Ovakvo angažiranje mladih osoba, koje imaju posebna znanja i vještine potrebne za ove poslove i unaprjeđuju ih, ne predstavlja trošak, već investiciju, obzirom da svojim rezultatima itekako opravdavaju ukazano povjerenje i uložena sredstva, a ujedno su i najbolji mogući kadar, provjeren kadar, za eventualno buduće zapošljavanje.

Sve navedeno, bez sumnje ukazuje na značajan pozitivan trend, proaktivan i inovativan pristup, koji donosi mnogobrojne dobrobiti i to za sve građanke i građane i za naše društvo u cjelini. Pokretanjem ovih aktivnosti privučena su višemilionska sredstva, uspostavljena nova partnerstva i značajno unaprijeđeni kapaciteti Gradske službe za održivi razvoj. Projekti u implementaciji direktno doprinose ciljevima održivog razvoja, jačanju održivih praksi i promociji Sarajeva kao lidera u inovacijama i borbi za očuvanje okoliša. Rezultati ovih napora ne samo da unaprjeđuju kvalitet života građana, već i pozicioniraju Sarajevo kao primjer dobre prakse za druge lokalne zajednice u regionu.

Sarajevo ostaje predano svojoj viziji održivog i prosperitetnog urbanog okruženja, te nastavlja da postavlja standarde za druge gradove u regionu i šire.